

šole in običajev, povezanih z njo, je za vse udeležence dogodka zelo pristno in doživeto. Nekoč temne in kasneje svetle ženske maturantske obleke ter črni moški fraki in cilindri so za današnjo mladino nekaj povsem nepredstavljivega.

Prvi obvezni postanek med ogledom je zbornica. Ker so se nekdanji maturanti skoznjo sprehodili le enkrat kot tedanji člani maturantskega sprevoda, se je zanimivo vračati v preteklost in ugibati, na katerem stolu je sedel njihov razrednik in kje profesorji preostalega razrednega učiteljskega zbora.

Nekdanji maturanti so še posebej navdušeni nad moderno dijaško 'dnevno sobo'. Sedanji dijaki jo obiskujejo med daljšimi odmori in se zamotijo z igranjem namiznega nogometa, biljarda ali z gledanjem televizije na udobnih stolih, medtem ko nekdanji maturanti obujajo spomine na svoje druženje na trgu pred šolo. Za malico v prtiček zavrit domač kruh s koščkom salame in dobra družba sošolcev je nekaj nepredstavljivega za današnje dijake in njihovo preživljanje z elektroniko zasedenih odmorov. Izmed učilnic si nekdanji maturanti z največjim veseljem ogledajo svojo nekdanjo matično učilnico. Še vsaka skupina maturantov se je posedla po nekdanjem sedežnem redu, pri čemer pa vsakič pride do manjših nesoglasij. Redka niso niti odkrivanja tedanjih (skritih) razre-

dnih simpatij, ki so bile razlog za določen sedežni red.

Pred nekaj leti smo nekdanje maturante prvič peljali v prenovljeno telovadnico s fitness napravami, od tedaj naprej pa je to redna praksa. Moški del maturantov vedno želi preizkusiti moderne fitness naprave, ženski del pa jih pri tem navdušeno spodbuja. Tihega in le meni namenjenega vprašanja »Saj imate na šoli defibrilator?«, ki ga je zasta-

Opazovanje razvoja šole in običajev, povezanih z njo, je za vse udeležence dogodka zelo pristno in doživeto. Nekoč temne in kasneje svetle ženske maturantske obleke ter črni moški fraki in cilindri so za današnje mlade nekaj povsem nepredstavljivega.

vila ena izmed nekdanjih dijakinj, ne bom nikoli pozabil. Ogled druge telovadnice je namenjen obujanju spominov na plesne vaje za maturantski ples, ki so tam potekale. Ob vsaki obletnici se najde nekaj parov, ki se z veseljem nostalgичno zavrtijo ob zvokih angleškega ali dunajskega valčka. Skupina naših dijakov gostom zapleše maturantsko četvorko, ples, ki poleg pesmi Gaudeamus igitur zagotovo predstavlja enega izmed tradicionalnih stebrov mature nekoč in danes.

Za konec obiska si ogledamo še del gimnazije, ki še posebej poveže nekdanje in sedanje dijake. Leta 2017 so namreč ob sanacijskih delih na gimnaziji odkrili časovno kapsulo. Povsem po naključju so delavci želeli novo električno omarico postaviti prav na mesto v steni, kjer je bil vzdani sklepni kamen, za njim pa skrita niša z bakreno skrinjico iz leta 1897, ko so odprli novo stavbo gimnazije. V skrinjici so našli štirideset različnih dokumentov in predmetov, ki predstavljajo pomembno najdbo za poznavanje razvoja slovenskega šolstva. Nedavno smo staro bakreno skrinjico in njeno novejšo različico s predmeti sedanjega časa ponovno vzdali v zidovje gimnazije in s tem zanamcem pustili pomemben spomin. Nekdanjim in sedanjim dijakom ob fotografijah predstavimo to pomembno zgodovinsko najdbo in jim namignemo, naj sedaj le pozabijo, kje sta vzdani bakreni skrinjici, saj mora lokacija ostati tajna. Ob zaključku obiska gimnazije nekdanjim maturantom podelimo simbolična darilca, pobudnikom srečanja z njihove strani pa podarimo knjigo o razvoju Gimnazije Kranj.

Organizacija takega dogodka zahteva kar nekaj dela in koordinacije, a je ob veselih obrazih in smehu nekdanjih maturantov ves trud bogato poplačan. Upam, da bom tudi svojo 50. obletnico mature lahko praznoval na podoben način. ◀

Prva šola dr. Janeza Evangelista Kreka v Sloveniji

■ **Majda Kovačič Cimperman**, prof. razrednega pouka, ima končan višješolski študij specialne pedagogike. Je ravnateljica *Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica*.

V torek, 27. novembra 2018, je potekala slovesnost ob preimenovanju Podružnične šole Sveti Gregor, ki deluje v sklopu Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica, v Podružnično šolo dr. Janeza Evangelista Kreka. Tako je Slovenija dobila prvo šolo, poimenovano po dr. Kreku.

Slovesnost smo načrtovali na rojstni dan Janeza Evangelista Kreka, ki se je rodil pred 153 leti na Svetem Gregorju, v prostorih takratne osnovne šole, očetu, ki je bil učitelj na Svetem Gregorju, in materi, domačinki iz Sodražice. Krek je bil slovenski politik, sociolog, pisatelj, teolog, publicist in časnkar.

Slovesnosti so se poleg učencev, staršev in zaposlenih udeležili tudi podpredsednik državnega zbora Jože Tanko, poslanka državnega zbora Ljudmila Novak, dr. Janez Juhant, župan občine Ribnica Jože Levstek in župan občine Sodražica Blaž Milavec, načelnik UE Ribnica Primož Bučan, profesorica s pedagoške fakultete v Ljubljani dr. Tatjana Devjak, profesor s pedagoške fakultete v Kopru dr. Janez Drobnič, nekdanji ravnatelj šole Jože Košmrlj, predsednik Muzejskega društva Ribnica France Ivanec, dekan iz Ribnice mag. Anton Berčan in prodekan Franc Bizjak, župnik na Svetem Gregorju Andrej Mulej, predsednik GZ Ribnica Cveto Marinšek, predsednik KGZS Franc Prelesnik, Franc Lesar z območne obrtne zbornice v Ribnici, Aleš Primc, župani sosednjih občin, ravnateljice in ravnatelji ter učiteljice in učitelji sosednjih osnovnih šol, nekdanji zaposleni na šoli in številni domačini Slemen. Na slovesnosti smo poudarili, da smo ponosni, da naša podružnična šola kot prva slovenska šola nosi ime po dr. Janezu Evangelistu Kreku, velikanu slovenske besede, domoljubu in velikem kulturniku. Bogat kulturni program so pripravili učenci podružnične šole z mentoricami, nekdanji učenci podružnične šole, ki obiskujejo Glasbeno šolo Ribnica, in člani Kulturno umetniškega društva Sveti Gregor. Slavnostni govornik je bil dr. Janez Juhant. V dvorani na Svetem Gregorju pa smo v sodelovanju z Muzejskim društvom Ribnica pripravili tudi razstavo o življenju in delu dr. Kreka. Na prireditvi smo od predsednika tega društva Franceta Ivanca izvedeli, da vse razstavne panoje podarjajo Podružnični šoli dr. Janeza Evangelista Kreka Sveti Gregor, saj menijo, da je tu pravo mesto za stalno razstavo o dr. Kreku, za kar smo jim iskreno hvaležni.

Ideja o novem imenu podružnične šole se je rodila 3. junija 2017, prav na prireditvi v počastitev 100-letnice smrti dr. Janeza Evangelista Kreka v dvorani na Svetem Gregorju. Gospod Aleš Primc je v svojem

nagovoru spodbudil domačine, naj se zavzamejo, da bi dr. Krek v svojem rojstnem kraju poleg spominske plošče z njegovim reliefom na pročelju šole dobil še šolo, ki bi nosila njegovo ime in širila njegov duh učenosti na mnoge generacije Slemencev in Slovencev. Ideja je padla na plodna tla, saj so domačini v dveh dneh zbrali podpise in gospod Vinko Levstek je pripravil zapis o pobudi. Predsednik KUD Sveti Gregor Rudi Adamič je dodal pisno podporo k predlogu za preimenovanje in že tri dni po dogodku, 6. junija 2017, smo na šolo prejeli dopis in pobudo za začetek postopka za preimenovanje podružnične šole.

V pobudi so zapisali, da je dr. Krek eden najvidnejših Slovencev v vsej zgodovini, ki ima svoje korenine v Slemenih. Bil je človek, ki je razumel ter doumel resnost in potrebe časa, v katerem je živel; pa ne samo razumel, temveč je s svojim požrtvovalnim delom in angažiranostjo tudi odločno usmerjal. V zapisu so izpostavili najbolj pomembne značajske poteze in

lastnosti dr. Kreka: bil je nesebičen, pogumen, rahločuten, izreden organizator in je znal izbrati svoje sodelavce, gnala ga je ljubezen do bližnjega. Njegova srčna dobrota in preprostost sta osvajali ljudi.

V želji, da se tudi za prihodnje rodove ohrani spomin na našega slavnega rojaka in pomembno osebnost v slovenski zgodovini, so domačini in kulturniki predlagali, da stečejo postopki in razprave o preimenovanju šole.

Celoten učiteljski zbor je bil s predlogom seznanjen na pedagoški konferenci 4. julija 2017 in po razpravi je bil soglasno sprejet sklep, da podpiramo preimenovanje POŠ Sveti Gregor v POŠ dr. Janeza Evangelista Kreka. S pobudo za preimenovanje šole sta bila v septembru seznanjena tudi svet staršev in svet šole. Vse gradivo je bilo nato predano v obravnavo še občinskemu svetu občine Sodražica, ki je ustanoviteljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica, ki ima v svoji sestavi tudi podružnično šolo in enoto vrtca pri šoli.

S predlogom pobude za preimenovanje šole je bil seznanjen tudi župan občine Ribnica, ki je financer naše podružnične šole in ki je preimenovanje tudi vseskozi podpiral. Občinski svet občine Sodražica je predlog o preimenovanju šole obravnaval na redni seji 6. decembra 2017 in po skrajšanem postopku je bil sprejet Odllok o spremembi Odloka o ustanovitvi javnega izobraževalnega zavoda OŠ. V 1. in 2. členu je dodano, da se naziv Podružnična šola Sveti Gregor nadomesti s Podružnična šola dr. Janeza Evangelista Kreka Sveti Gregor.

Tako je od ideje do uradne realizacije in formalnih postopkov minilo točno pol leta in šola nosi ime po dr. Kreku ter s tem daje poseben pečat in identiteto kraju in ljudem tega kraja.

Iskrena zahvala gre vsem domačinom, ki so s složnim delovanjem pokazali, da jim je mar za šolo v kraju in za njen nadaljnji obstoj ter razvoj.

Vsi na šoli smo ponosni, da bo dr. Krek in njegov duh živel z novimi generacijami, ki bodo stopale v našo hišo učenosti na Svetem Gregorju. ◀